

16 มกราคม 2556

แถลงการณ์

สำหรับเผยแพร่ทันที

เขื่อนไซยะบุรีถูกตัดทิ้งจากวาระประชุมคณะมนตรีแม่น้ำโขง ทำลายความร่วมมือในกลุ่มน้ำโขงในอนาคต

กรุงเทพฯ ประเทศไทย:

รัฐบาลประเทศลุ่มน้ำโขงไม่มีวาระการประชุมเรื่องเขื่อนไซยะบุรีในการประชุมคณะมนตรีแม่น้ำโขงประจำปีในสัปดาห์นี้

“การที่คณะมนตรีแม่น้ำโขงไม่นำประเด็นเขื่อนไซยะบุรีมาพูดคุยเพื่อแก้ปัญหา แสดงถึงการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบของรัฐบาลสมาชิกลุ่มน้ำโขงตอนล่าง” นายนิวัติ ร้อยแก้ว กลุ่มรักษ์เชียงของกล่าว “ความเงียบไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากเขื่อนไซยะบุรี เรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อการสร้างเขื่อนอื่นๆ ในแม่น้ำโขงในอนาคต”

ในเดือนพฤศจิกายน 2555 รัฐบาลลาวจัดพิธีเปิดการก่อสร้างเขื่อนไซยะบุรีอย่างเป็นทางการ แม้มีการทักท้วงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโครงการนี้ ประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงตอนล่างยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลลาวเพิกเฉยต่อข้อเรียกร้องอย่างเป็นทางการจากรัฐบาลกัมพูชาและเวียดนามที่คัดค้านให้มีการประเมินผลกระทบข้ามพรมแดนของโครงการนี้ รวมทั้งเพิกเฉยต่อความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง (เอ็มอาร์ซี) ที่เสนอให้ชะลอการก่อสร้างเขื่อนออกไป จนกว่าการศึกษาจะแล้วเสร็จ

หนังสือพิมพ์ *Cambodia Daily* รายงานข่าวเมื่อสัปดาห์ที่แล้วว่า รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมกัมพูชาเน้นย้ำจุดยืนของประชาสังคมโดยการแถลงว่า “นายกรัฐมนตรีสุนเฐินกล่าวว่า ต้องมีการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อประเมินว่าจะเกิดผลกระทบ(ต่อเรา) อย่างไร และเราเรียกร้องให้รัฐบาลลาวเคารพมติให้ชะลอการก่อสร้างเขื่อน”

แหล่งทุนระหว่างประเทศได้แสดงข้อกังวลเช่นกันล่าสุดในเดือนพฤศจิกายน รัฐบาลสหรัฐฯ ประกาศว่ามี “ข้อกังวลว่าการก่อสร้างดำเนินไปก่อนที่การศึกษาผลกระทบจะแล้วเสร็จ”

“สองปีที่ผ่านมาโครงการเขื่อนไซยะบุรีสร้างความแตกแยกอย่างรุนแรงของรัฐบาลในภูมิภาคนี้ และเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับแม่น้ำโขงข้ามพรมแดนซึ่งเป็นที่สนใจกันมากที่สุดกรณีหนึ่งในโลกเพื่อพร ดิเทศน์ ผู้ประสานงานประเทศไทย International Rivers กล่าว

“ที่ผ่านมารัฐบาลลาวปฏิเสธที่จะร่วมมือกับเพื่อนบ้าน

จึงไม่น่าประหลาดใจที่ไม่มีวาระการประชุมเรื่องนี้ บรรลุอยู่ลาวได้ละเมิดข้อตกลงแม่น้ำโขง

ทั้งยังอ้างอีกว่าเขื่อนไซยะบุรีมีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

และยังไม่สนใจข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านประมงซึ่งระบุว่ามาตรการลดผลกระทบด้านประมงและปลาของเขื่อนไซยะบุรีไม่น่าจะได้ผล”

“รัฐบาลในภูมิภาคนี้มีอำนาจป้องกันไม่ให้เกิดหายนะจากการก่อสร้างเขื่อนไซยะบุรีและเขื่อนอื่น ๆ บนแม่น้ำโขงสายหลักทำได้ด้วยการเรียกร้องให้ยุติการก่อสร้างเขื่อนไซยะบุรีและเขื่อนแม่น้ำโขงโครงการอื่น ๆ ทั้งนี้ จนกว่าการศึกษาเพิ่มเติมและการปรึกษาหารือกับประชาชนจะเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์” นายเทพ

บุญฤทธิ์ พันธมิตรเพื่อแม่น้ำโขงในกัมพูชา(Rivers Coalition in Cambodia)

และสมาคมอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม(Cultural and Environmental Preservation Association) กล่าว “เราเรียกร้องให้รัฐบาลในภูมิภาคนี้และแหล่งทุนประกันว่า

จะมีการทบทวนกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าก่อนที่จะเดินหน้าโครงการเขื่อนใดๆ

ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้โครงการเขื่อนอื่นๆ ซ้ำรอยเขื่อนไซยะบุรี”

ในช่วงสี่ปีที่ผ่านมา องค์การภาคประชาสังคม นักวิชาการ นักวิทยาศาสตร์

รัฐบาลที่ให้ทุนและประเทศสมาชิกกลุ่มนี้ โขงตอนล่างได้แสดงข้อกังวลเกี่ยวกับภัยคุกคามจากเขื่อนไซยะบุรีและเขื่อนอื่น ๆ ในแม่น้ำโขงสายหลัก โดยเฉพาะผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารของประชาชนหลายล้านคน และความสมบูรณ์ทางนิเวศวิทยาของแม่น้ำโขง

“เรายังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าผลกระทบจากเขื่อนไซยะบุรีที่มีต่อความเป็นอยู่และความมั่นคงด้านอาหารของประชาชนในกลุ่มแม่น้ำโขงจะกว้างไกลและรุนแรงแค่ไหน” Ms. Lam Thi Thu Suu

ผู้ประสานงานเครือข่ายแม่น้ำโขงเวียดนาม(Vietnam Rivers Network)

และผู้อำนวยการศูนย์วิจัยสังคมและการพัฒนา(Centre for Social Research and Development - CSRD) เวียดนาม กล่าว “ในฐานะที่เป็นสายน้ำร่วมกัน

อนาคตของเราจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือของรัฐบาลในภูมิภาคที่จะต้องแก้ปัญหาเขื่อนไซยะบุรีทันที ก่อนที่จะสายเกินไป”

ในระหว่างการลงพื้นที่แม่น้ำโขงเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว International Rivers

พบว่าโครงการเขื่อนอื่น ๆ บนแม่น้ำโขงสายหลักของลาวกำลังเดินหน้าไปเช่นกันในพื้นที่สร้างเขื่อนปากแบง

ซึ่งยังไม่เข้าสู่กระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าของเอ็มอาร์ซี ชาวบ้านให้ข้อมูลว่า
โครงการเขื่อนปากเบงมีกำหนดเริ่มดำเนินการในช่วง2-12 เดือนข้างหน้า
โดยเริ่มจากการก่อสร้างถนนสู่หัวงานเขื่อน ชาวบ้านยังบอกอีกว่า
บริษัทจากจีนได้มาศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเขื่อนปากลายและเขื่อนสนะคามเมื่อเร็ว ๆ นี้
เมื่อเดือนกันยายนที่แล้ว**International Rivers**
พบว่าเริ่มมีการดำเนินงานเกิดขึ้นที่พื้นที่สร้างเขื่อนคอนสะหง
โดยมีการระเบิดแก่งหินสองแห่งเพื่อทำเป็นทางปลาผ่าน การประชุมคณะมนตรีแม่น้ำโขงครั้งที่19
จะมีขึ้นระหว่างวันที่16-17 มกราคม ณ หลวงพระบาง ประเทศลาว
แหล่งทุนระหว่างประเทศที่ให้ทุนแก่เอ็มอาร์ซีจะแถลงข่าวในระหว่างการประชุมด้วย

ข้อมูลติดต่อสำหรับสื่อมวลชน:

- เพียรพร ดิเทศน์ ผู้ประสานงานประเทศไทย **International Rivers** อีเมลล์ pai@internationalrivers.org โทรศัพท์ +66 814 220 111
- Lam Thi Thu Suu ผู้ประสานงานเครือข่ายแม่น้ำเวียดนาม(Vietnam Rivers Network) และผู้อำนวยการศูนย์วิจัยสังคมและการพัฒนา(Centre for Social Research and Development - CSRD) เวียดนาม อีเมลล์ csrd.hue@gmail.com โทรศัพท์ +84 945503508
- Chhith Sam Ath, Executive Director, The NGO Forum on Cambodia, กัมพูชา อีเมลล์ samath@ngoforum.org.kh โทรศัพท์: +855 12 928 585.
- เทพ บุญณฤทธิ์ Steering Committee Chair of the Rivers Coalition in Cambodia and Executive Director of Cultural and Environment Preservation Association (CEPA), กัมพูชา อีเมลล์ tep@cepa-cambodia.org โทรศัพท์ +855 12 895 624
- นิวัติ ร้อยแก้ว กลุ่มรักษ์เชียงของ เชียงราย อีเมลล์: mekonglover@hotmail.com โทรศัพท์ +66 89 955 7890

ข้อมูลเพิ่มเติมโปรดดู:

เขื่อนไซยะบุรี Media Kit and Flickr album,

<http://www.internationalrivers.org/resources/media-kit-on-the-xayaburi-dam-3412>,
<http://www.flickr.com/photos/internationalrivers/collections/72157631938762090/>